THE DAILY HEBREW JOURNAL

I. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd. —

261-253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $[illegible] 00 PER YEAR
SINGLE COPY 2c.

Entered as Second Class Mail Matter at P.O. Toronto, Ontario January 22nd, 1913

דער פערבאטענער בראנפען־האנדעל מוז אבגעשטעלט ווערען

און אויב אין דער אידישער טאראנטא איז יעצט דער פערבאטענער בראנפען ־ פערקויף געווארען די הויפט ־ פראגע, מוז זי דערפיהרט ווערען ביז איהר לאגישען סוף.

ניט נאר דארף דער בראנפען־פערקויף אויסגערוימט ווערען פון די שוהלען, נאר עס מוז אויך נעהמען א סוף צום פריוואַ־[illegible] טען מסחר.

זייט דער פראהיבישאן געזעץ איז אריין אין קראפט, איז אין טאראנטא אויפגעוואקסען א גאנצער קלאס פון שנאפס ־ פערקויפער, וועלכער בעשטעהט פון קריסטען און אידען. מען מאכט די ערגסטע קאמבינאציעס, אבי צו קענען מאכען מעהר געלד. מען פערקויפט אלקאהאל, מען פערקויפט אפטמאהל אזעלכעס וואס איז ריינער גיפט, און דיעזעס ווערט גע־טהאן כמעט פון יעדען שנאפס ־ פעדלער, און אין דיעזער הינזיכט איז דער קריסט ניט ערגער פונ'ם אידען, און דער איד ניט בעסער פאר'ן קריסט.

רעדען צו יענע מענשען, וועלכע האבען זיך געשטעלט די אויפגאבע רייך צו ווערען פון דעם פערבאטענעם האנדעל איז אומזיסט, ווייל אויב די שטרענגקייט פונ'ם געזעץ האלט זיי ניט צוריק פון אנצופיהרען זייער האנדעל, קענען עס קיין ווערטער געוויס ניט דערגרייכען.

דער פערבאטענער בראנפען ־ האנדעל קען אבער אבגעשטעלט ווע־רען, אויב ניט אין גאנצען, איז אבער א גרויסער טהייל דערפון, ווען מען וויל עס נאר.

דער בראנפען ־ האנדעל ווענדעט זיך ניט נאר אינ'ם פערקויפער, נאר איז נאך מעהר אבהענגיג פונ'ם קייפער. און וואלטען נאר קיין קוי־פער ניט געווען וואלטען די שנאפס ־ פעדלער דאך שוין זא ווי זא בעזוי־טיגט געווארען.

,,ניט די מויז איז די שולדיגע, נאר די לאך וואו די גנבה ווערט פער־שטעקט", זאגט א שפריך ־ ווארט. און עס מעג איבערזעצט ווערען, אז ניט נאר איז דער שנאפס ־ פערקויפער שולדיג, נאר אויך דער שנאפס ־ קייפער, ווייל ער ערמוטהיגט דעם האנדעל און האלט איהם אויף.

ווי אזוי דער אנטאריא ־ אקט איז צוזאמענגעשטעלט, איז נאר פער־באטען דער פערקויף. דער אימפארט אבער ניט, און יעדער קאנסומער, אויב ער וואוינט נאר אין א פריוואט הויז, מעג אימפארטירען אזוי פיעל ווי פיעל זיין הארץ גלוסט נאר.

ווען די וואס קענען זיך ניט בעגעהן אהן דעם ביטערען טראפען, וואלטען געהאנדעלט פריי און אפען, שיקען זייערע ,,ארדערס" אהין וואו עס איז ערלויבט און ניט קויפען ביי די לינקע שנאפס פעדלער, וואל־טען די לעצטע ממילא שוין געמוזט אויפגעבען זייער געשעפט. ציהט מען אבער פאר צו קויפען ביים לינקען שנאפס ־ פעדלער, איז ממילא דער קאנסומער אויך שולדיג, שוין מיט דעם אליין, וואס ער העלפט צו אויפצוהאלטען דיעזע לינקע געשעפטען, און ערשט דאן, ווערט ער נאך מיאוס אבגענארט, און ווערענדיג אפט געצוואונגען צו צאהלען די העכסטע פרייזען.

אמת דער לינקער האנדעל געהט אן ניט נור אויף דער אידישער גאס, אויף דער ניט ־ אידישער גאס איז אויך ניט בעסער, אבער ערש־טענס זענען מיר ניט מחויב נאכצומאנצען די גויאישע גאס. די אידישע גאס איז תמיד געווען ריינער און עהרליכער, און זי דארף עס יעצט אויך זיין, און ווייטער, ווערט די קריסטליכע גאס קיינמאהל ניט אנגעקלאגט אלס גאנצע, בעת אונז אבער שרייבט מען צו יעדען פערברעכען פונ'ם יחיד צו אלע, און די רעזולטאטען זענען דארום טרויעריגע.

דער אידישער נאמען ווערט צו שאנד און צו שפאט, די אידישע לא־גע ווערט א ניט ־ זיכערע, ווייל צו ווייט איז עס שוין אוועק דיעזער לינקער־האנדעל.

ער מוז אבגעשטעלט ווערען, און איהם אבצושטעלען קענען די קאנסומער. — די קייפער.

צייט א טראכט צו טהון וועגען אל־געמיינעם ,,רעליעף"

דער ,,טעג ־ טאג" פאר די פאלעסטינאר מלחמה קרבנות, פאר וועלכען די גאנצע אידישע טאראנטא האט זיך אנגעשטרענגט, און אגב דערגרייכט דעם געווינשטען ערפאלג איז שוין פאראיבער, און יעצט מעג מען שוין ווידער א טראכט טהון וועגען דער אלגעמיינער רעליעף אר־בייט.

פאר דער לעצטער צייט, בעזונדערס דורך די זומער ־ חדשים, איז פאר דער אלגעמיינער הילפס ־ ארבייט פאר די מלחמה קרבנות נאר ניט געטהון געווארען. הוץ די וועכענטליכע זאמלונגען, וועלכע זענען אויך יעצט שוואכער געווארען. מען האט פיעל ניט געקענט טהאן, ווייל דער פאלעסטינא ־ טאג האט געמוזט זיין אן ערפאלג, און איין ארבייט האט בלויז געקענט געטהאן ווערען אויפ'ן חשבון פון דער צווייטער. יעצט אבער, ווען די פאלעסטינא אונטערנעהמונג איז שוין צו ענדע, מוז ענער־גיש בעגינט ווערען די ארבייט פאר דער אלגעמיינער הילפס ־ טהעטיג־קייט.

דער טאראנטאר מלחמה ־ קאנפערענץ מוז אנהויבען ארויסצוציהען גרעסערע סמנים פון לעבען, ובפרט יעצט ווען די היצען זענען שוין מעהר ניט קיין שטערונג.

די פסיכאלאגיע פון קענעדער נאציאנאליזמוס

פון א. ב. בענעט

מיר לעזען די טעג אפט אין די היגע ענגלישע צייטונגען אז די ,,קאנסקריפשאן פראגע" איז די וויכטיגסטע פראגע וואס איז פארגעבראכט געווארען אין קענעדע פון זינט עס איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון קאנפעדעריישאן.

מען דערמאהנט זיך אן די אלע אמאהליגע וויכטיגע פראבלעמען ווי די ,,גראנד טראנק פאסיפיק" פראגע, די ,,רעסיפראסיטי" פראגע, די ,,נייוואל ביל" פראגע און מען זאגט אז די אלע פראגען זיינען א גאר ניט אנטקעגען דער יעצטיגער קאנסקריפשאן פראגע.

און צוואר זעהט מען אז צוליעב דער קאנסקריפשאן פראגע לעבט יעצט קענעדע דורך אן ערנסטען פאליטישען קריזיס. די אלטע היסטארישע ליבעראלע פארטיי, מיט אלע איהרע גלארייכע טראדיציעס, אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם גלענצענדסטען שטאאטסמאן וואס קענעדע האט ווען געהאט — סער ווילפריד לאריער — האלט ביים צופאלען ווערען; אין די וועסט האלט ביים געשאפען ווערען א נייע ראדיקאלע פארטיי; אין אנטאריא ליידען פילע פון די אנגעזעהנסטע פאליטישענס אין צייטונגען חבלי לידה, און האפען אז פון דיעזע געבורט שמערצען זאל ארויסוואקסען א נייע פארטיי וועלכע זאל אריבערשטייגען ביידע פריהער־דיגע פארטייען אין אינהאלט און אין אומפאנג; אין קוויבעק הערט מען גאר אזעלכע דבורים אז עס איז נאר א יושר אז קוויבעק זאל זיך צוריקציהען פון דער קענעדער קאנפעדעראציע און מאכען שבת פאר זיך.

דער פאליטישער בעאבאכטער מוז ערדייבען דעם שלום אז עס קומען יעצט פאר היסטארישע געשעהענישען אין קענעדע; אז די אלע ערשיינונגען האבען א טיעפע בעדייטונג.

אבער וואס ערנסטער מען נעהמט די יעצטיגע עראייגניסע, אלעס וועניגער ליגט זיך עס אויפ'ן שכל אז די גאנצע סאמעטאבע איז דער רעזולטאט פון דער קאנסקריפשאן פראגע. גרויסע פאלגען ווען האבען גרויסע אורזאכען, און עס ווילט זיך ניט גלויבען אז די ערנסטע יעצטיגע לאגע זאל קענען שטאמען פון אזא פעהלעטניסמעסיג אונבעדייטענדע און זאכע ווי די קאנסקריפשאן פראגע.

ווארום אייגענטליך אז מען בעטראכט די קאנסקריפשאן פראגע אן און פאר זיך, פון דעם שטאנדפונקט פון דעם פראקטישען נוצען פון דעם ביל, איז דאך די גאנצע מעשה ניט אזוי וויכטיג.

וואס בעצוועקט דער ביל צו שאפען הונדערט טויזענד סאלדאטען, אהן קאנסקריפשאן, דורך דער וואלונטיער סיסטעמע קריגט מען יעצט אויך וועלכע 6־7 טויזענד רעקרוטען א מאנאט, דאס הייסט 70־80 טויזענד א יאהר, און אז מען זאל מאכען א שווערע אנשטרענגונג וואלט מען געקענט קריגען פיעל מעהר, איז עס נור א פראגע פון וועלכע 20־30 טויזענד סאלדאטען, און פון דער צייט וואס עס נעהמט צו בעקומען די סאלדאטען, קען מען אלזא בעהויפטען אז דאס שאפען פון 20־30 טויזענד סאלדאטען — עס איז שוין ניט קיין פראגע פון 100 טויזענד — איז אזא וויכטיגע זאך אז עס זאל זיך לוינען צו מאכען אזעלכע א בערקעהרענישען אין לאנד?

דעם פרינציפ פון צוואנג־דיענסט האבען זעהר וועהניג אפילו פון די קאנסערוואטיוון ליעב, וואס זיי אלע ווילען איז די פראקטישע נוצען פון דעם ביל, ,,זאל זיין פון א נוי אבי צו רפואה" — דאס איז דער שטאנדפונקט. אבער אויב די נוצען וועלען ניט זיין אזוי געוואלדיג גרויס, און דער פרייז זעהר א הויכער, קען מען ניט זאגען אז דער גאנצער עסק איז אזא געפעהרליך וויכטיגער. עס איז א פראסטער ציפער: עס איז אזוי וויכטיג ווי די נוצען וועלען זיין גרויס, ניט מעהר און ניט וועניגער.

וויכטיג איז געווען דאס אריינטרעטען פון קענעדע אין דער מלחמה פון סאמע אנפאנג, ווען עס האט זיך געהאנדעלט אום דער פראגע צו זאל קענעדע אין גאנצען אריינגעהן אין דער מלחמה. יעצט אז קענעדע האט שוין געשיקט 400 טויזענד סאלדאטען, און אויסגעגעבען הונדערטער מיליאנען דאלאר, איז די פראגע פון 20 טויזענד אדער אפילו פון 50 טויזענד סאלדאטען ניט אזא אונגעהייערע.

דיעזע ארגומענטען האט לאריער אנגעגעבען; ערשט היינטיגע וואך האט דער בעריהמטער טאראנטאר לאיער רזשארדזש וואטסאן אויך גערעדט פיר די צייטונגען אין דעם זעלבען זין: עס איז א שכל זאך.

דאך זיינען די מייסטע, אפילו די ליבעראלען, איינגעשפארט און טענה'ן אז קאנסקריפשאן איז דער גרעסטער און העכסטער אינטערעס אין קענעדע און איז ראוי אפילו אז צוליעב איהר זאלען מיר האבען א בירגער־קריעג.

ווען מען בעמערקט אזא בעציהונג צו א פראגע ווערט שוין אויפפאלענד אז דא איז ניט דער עקר די פראגע אין איהר אבסאלוטען ווערט: אז דער עקר איז שוין דאר גאר פאנאטיזמוס, טעמפעראמענט, איינגעשפארטקייט, פונקט ווי אין דעם ענין פון אנטיסעמיטיזמוס, וואו אויסקלעהרונג קען גאר ניט אויפטהאן נגענען פאראורטהייל, בענגן דעם ווילען צו גלויבען און האנדלען ניט לויט'ן שכל.

די קאנסקריפשאן ־ אנהענגער נעהמען אן די פאלגענדע שטעלונג: ,,איהר מעגט זיך ריידען פון היינט ביז איבער א יאהר, עס וועט גאר ניט העלפען; עס מעגען פארטייען אונטערגעהן, טראדיציאנען געשטערצט ווערען, קאריערען רואינירט ווערען, פערזענליכע פריינדשאפטען צובראכען ווערען, עס מעג א בירגער קריעג ענטשטעהן וועלכע זאל פיעל בלוט קאסטען, עס מעג קאנפעדעריישאן געשטעלט ווערען אין סכנה — אונז ארט עס ניט; עס מוז קאנסקריפשאן איינגעפיהרט ווערען."

דארפען מיר שוין אלזא ניט מעהר זיך אפגעבען מיט דער פראגע זעלבסט, אנדערען בעסער נעהמען אויפפאסען אויף דער פסיכאלאגיע פון די מענשען מיט וועלכע מיר האבען דא צו טהאן, די וויכטיגקייט פון דעם ענין שטעקט אין זייער כאראקטער, אין זייער פסיכאלאגיע, און דער פסיכאלאגיע פון זייער קלאס.

אין קענעדע קען מען די גאנצע בעפעלקערונג צוטהיילען אין פינף קלאסען; יעדע פון די פינף קלאסען האט אן אייגענארטיגע פסיכאלאגיע, אן אייגענארטיגע לעבענסאנשויאונג, און יעדע פון די פינף האט א בעזונדערע טעמפעראמענטאלע אויפפאסונג פון דער פראבלעמע פון קענעדער נאציאנאליזמוס. דער יעצטיגער קריזיס, שטאמט דאפון וואס די בעזונדערע נייגונגען פון די פינף קלאסען האבען זיך די לעצטע יאהרען ענטוויקעלט אויף א צענטריפוגאלען אופן אנשטאט א צענטריפעטאלען אופן; (ד. ה. אין א דירעקציאן אדער ריכטונג וואס פיהרט אוועק פון א מיטעלפונקט אנשטאט א ריכטונג צו א מיטעלפונקט). דיעזע אבוויכענדע ריכטונגען האבען געמוזט ענדליך דערפיהרען צו א קלימאקס: און יעצט האבען מיר דעם נאטירליכען קלימאקס.

די פינף קלאסען אין וועלכע די קענעדער בעפעלקערונג לאזט זיך צוטהיילען זיינען ווי פאלגט:

א.) די מאריטימע פראווינצען; ב) קוויבעק; ג) אנטאריא; ד) די וועסטערן פראווינצען, מאניטאבא, סאסקאטשעוואן און אלבערטא; ה) בריטיש קאלומביא.

א. די מאריטימע פראווינצען זיינען די דריי פראווינצען וועלכע קושען זיך מיט'ן אטלאנטישען מעער. די בעפעלקערונג זיינען אלטע תושבים אין קענעדע — קענעדער פון עטליכע דורות. עס איז אינטערעסאנט אז טראץ דעם וואס זיי זיינען דער טויער דורך וועלכען דער גרעסטער טהייל פון דער קענעדער אימיגראציע געהט דורך, זיינען זיי נור א טויער; זעהר וועהניג אימיגראנטען שטעלען זיך אפ אין די דריי פראווינצען. וועהרענד אין דער פעריאדע פון דעם אימיגראציאנס ־ שטראם אין קענעדע איז די בעפעלקערונג אין פרינץ עדווארד איילאנד, נאווא סקאשיא, און ניו בראנזוויק געבליעבען שטעהן אויף אן ארט, אין געוויסע טהיילען איז די בעפעלקערונג א פראנצויזישע, אבער מייסטענס זיינען די דארטיגע מענשען פון ענגלישען און שאטלענדישען אבשטאם.

די מאריטימע פראווינצען זיינען אינדוסטריעל הינטערשטעליג, די דארטיגע מענשען האבען ליעב א רוהיגען שטילען נארמאלען לעבען, דער ים שיינט צו האבען אויף זיי א פערשלעפערנדען איינפלוס. די ריזיגע וואסערען פון דעם אטלאנטיק שאפען אן אטמאספערע פון ראמאנטיק, פון מיסטיציזם, פון לעגענדע; אויף זייערע ברעגעס וועבען זיך שטארקע מאראלישע נאטורען, וועלכע האבען ליעב דעם שעהנעם נאטור לעבען, און זיינען ווייט פון די אויפרעגענדע אמביציאנען מיט וועלכע דאס לעבען פון דער וועסט וויבריערט.

און דער נאציאנאליזם פון דיעזע פראווינצען איז א רוהיגער געלאסענער, נארמאלער נאציאנאליזם, די מאריטימע פראווינצען האבען געליעפערט פיעלע פון די גרעסטע שטאאטסמענער און פאליטיקער; פילע פון די עהרליכסטע און צוטרויענסווערטסטע פאליטיקער, די בעפעלקערונג איז מייסטענס פון ענגלישע אדער שאטלענדישען אבשטאם, ענגלאנד איז דארט ליעב; פיעלייכט אין ערגעץ איז מען ניט אזוי טריי צו ענגלאנד ווי אין די מאריטימע פראווינצען, אבער די ליעבע איז דארט א רוהיגע, ניט קיין היסטערישע ווי דא אין אנטאריא, צ. ב. דארט איז די ליעבע צו ענגלאנד בעהעפטעט מיט א טיעפער קרעפטיגער ליעבע צו קענעדע זעלבסט. די ליעבע פאר ענגלאנד איז דארט א מאראלישע; די ליעבע פאר קענעדע אן אינימע, ווען מען זאל זיך וועלען בענוצען מיט היינע'ס בעריהמטען משל וואלט מען געקענט זאגען אז אין די מאריטימע פראווינצען האבען זיי ליעב ענגלאנד אזוי ווי מען האט ליעב א באבע, און קענעדע מיט דער ליעבע וואס מען פיהלט פיר א ווייב.

יעצט אין דער מלחמה זיינען די מאריטימע פראווינצען געווען פון די בעסטע רעקרוטינג פראווינצען אבער היסטאריש זיינען זיי דארט קיינמאהל ניט געווארען, א מלחמה־מהיכי תיתי אבער מהרעש?

ב) וועגען דער פסיכאלאגיע פון קוויבעק איז דא פיעל צו שרייבען, אבער ניט דא קען מען אריינגעהן אין איינצעלהייטען. די פראנצויזען פון קוויבעק צוליעב זייער רעליגיאן האבען פיעל אויסצושטעהן פון די פאנאטישע פראטעסטאנטען פון אנטאריא, דאס מאכט זיי פערביטערט און מיסטרויעריש, זיי האבען אין קענעדע די רעכטע פון א נאציאנאליטעט. זיי האבען ליעב קענעדע אלס זייער איינציגע לאנד, אלס די היים פון זייער אייגענע קולטור, אבער זיי האבען מורא טאמע וועלען זיי פערשלינגען ווערען פון זייערע ענגלישע שכנים, און דאריבער האבען זיי זיך אריינגעלאזען מיט בעגייסטערונג און מיט רעליגיעזען אייפער אין אן אגיטאציע פון פראווינציעלען נאציאנאליזם.

ביי די פראנצויזען איז ענגלאנד פערעכענט ווי א שוויגער; מען קען זי טאלערירען; מען קען זי גלייכען, און פיעלייכט ליעבען — אבער אלץ ווען זי מישט זיך ניט אריין צו פיעל אין די אינערליכע זאכען פון קענעדע און שטערט ניט דעם שלום בית, דער עיקר איז דאס ווייב און דאס אייגענע הויזגעזינד קענעדע.

ג) אין אנטאריא איז, ביז מיט 10־15 יאהר צוריק, ביז דעם אנפאנג פון דער שטארקער ענגלישער אימיגראציע, די בעפעלקערונג געווען די פארטגעשריטענסטע אין גאנץ קענעדע. קיין בעשטימטער אידעאל פון קענעדער נאציאנאליזמוס האט ניט עקזיסטירט, ענגלאנד איז געווען פערעכענט אלס די מוטער און קענעדע אלס דאס קינד — אלס א יונגעס קינד וועלכעס איז נאך אונטער דער מוטערס רשות, די בעציהונגען צווישען אנטאריא און קוויבעק זיינען געווען העכסט פריינדליכע אייגענע מענשען — און מען האט איינער דעם אנדערען טאלערירט.

די לעצטע צייטען אבער איז אין אנטאריא אריינגעקומען א גרויסע ענגלישע אימיגראציע, און די נייע איינגעוואנדערטע האבען מיטגעבראכט מיט זיך זייער אלטע בעציהונג אי צו ענגלאנד און אי צו קענעדע. זייער כאראקטעריסטישע אבשאצונג פון די צוויי לענדער איז אז ענגלאנד איז די מוטער און קענעדע א פעם א שטיקעל נארישע שנור אין וועלכער א זון האט זיך געהאט אפגענארט.

און דיעזער נייער עלעמענט האט פערזייעט א נייעם בעגריף פון נאציאנאליזם אין קענעדע; זייער אויפפאסונג איז געווען אז דער עיקר איז ענגלאנד, און אז דער העכסטער אידעאל פון קענעדע דארף זיין צו דיענען די צוועקען פון דער ענגלישער אימפעריע. אנשטאט דעם וואס ביז ניט לאנג צוריק האט אין אנטאריא גאר ניט עקזיסטירט קיין בעשטימטע נאציאנאלע טענדענץ, איז יעצט סיסטעמאטיש פערשפרייט געווארען די שיטה פון אימפעריאליזם, און די העכסטע שטופע פון ערפאלג האט דיעזע שיטה געהאט ביי די 1911 עלעקשאנס ווען די קאנסערוואטיוון האבען די ליבעראלען געשלאגען אויף א פלאטפארמע פון אימפעריאליסטישען נאציאנאליזם.

ד) די וועסטערן פראווינצען זיינען יעצט די ענערגעטישסטע און פארטגעשריטענסטע פראווינצען אין קענעדע. די בעפעלקערונג דארט איז כמעט אין גאנצען א פריש ־ איינגעוואנדערטע, און בעשטעהט פון ענגלישע, פון אמעריקאנער, פון איסט ־ קענעדער, און פון אנדערע אייראפעאישע איינגעוואנדערטע. זייער קולט איז הויפטזעכליך א קולט פון געשעפט ־ מאכעריי, פון ,,ביזנעס", פון פינאנציעלען ערפאלג, פון שטאדט־בויערי און פון ווייץ פראדוקציאן, אין דער נאציאנאלער פאליטיק האט זיך די וועסט א קנאפע ראליע געשפיעלט, איהר האט נאך געפעהלט די נויטיגע שטאנדהאפטקייט: עס האט איהר געפעהלט אויסגעבילדעטע אינדיווידועליטעט. אבער דער פאליטישער בעאבאכטער האט געקענט בעמערקען אז אין די וועסט האלט זיך אין פארמירען א קרעפטיגער עלעמענט וועלכער וועט א געוואלדיגען איינפלוס אויסאיבען אויף דעם כאראקטער פונם קענעדער נאציאנאליזם. אויף דער וועסט האט מען געקוקט אלס אויף דעם געבורט־פלאץ פון דעם נייעם גרויסען קענעדער נאציאנאליזם.

אונטערדעסען אבער האבען די ענגלישע איינגעוואנדערטע זיך אריינגעכאפט אהין און דארט אויך אנגעפיהרט זייער סיסטעמאטישע אגיטאציע פיר אימפעריאליזמוס, און דער רעזולטאט איז אז וועהרענד די גרויסע איערע כחות האלטען אין שאפען פיר זיך די ריכטיגע אויסדרוקס פארמע, האט דער אימפעריאליזם פארלויפיג פערכאפט דעם איבען אן, און שפיעלט דערוויילע א גרויסע ראליע.

ה) בריטיש קאלומביא איז אן אפגעשטאנענע ענגלישע ־ פראווינץ וועלכע טראגט אן אלט ־ ענגלישען קאלאניאלען כאראקטער. דארט פעהלט די ענערגישקייט פון די מיטעלוועסט פראווינצען און אויב זי האט יא אייגענארטיגע נאציאנאלע בעגריפען און אידעאלען איז זי צו ווייט פון די קענעדער הויפט פונקטען צו אויס איבען א גרויסען איינפלוס אויף זיי.

— — — — — — —

דיעזע פינף טהיילען פון קענעדע האבען זיך די לעצטע יאהרען ענטוויקעלט יעדע אויף איהר אייגענעם אופן, און דער שטאאטסמאן לאריער איז געווען דער איינציגער וואס האט טיעף גענוג פערשטאנען די לאגע און האט געהאט א ברייטען בליק צו אומפאסען גאנץ קענעדע, זיין אידעאל איז שטענדיג געווען צו בעשאפען אין קענעדע א ברייטען נאציאנאליזמוס וועלכער זאל זיין איינהייטליך מיט די בעזונדערע אייגענשאפטען פון די אלע טהיילען פון דער לאנד, דאס איז געווען שטענדיג זיין אויפגאבע און זיין פלאטפארמע: זיין לעבען איז געווען א קאמפף פיר דער איינהייט פון קענעדע.

נון הערשט אבער יעצט אין קענעדע די קאנסערוואטיווע פארטיי, זי האט געקריגען די מאכט דורך א פלאטפארמע פון ראסען־פיינדשאפט און צושפליטערונג. דער אידעאל פון לאריערס ליבעראליזם איז געווען די אויסבילדונג פון אן אייגענארטיגען קענעדער נאציאנאליזם, דער בעצאהלענדער אידעאל פון די קאנסערוואטיוון איז די פערשפרייטונג פון אימפעריאליזם, אין די 1911 עלעקשאנס האבען די קאנסערוואטיוון גענוצט צוליעב דעם שם המפורש פון אימפעריאליזם, יעצט ווערט געמאכט ווידער א פערזוך צו בענוצען זיך מיט די קומענדע עלעקשאנס פאר א גיטאציע פיר אימפעריאליזם.

אין קענעדע קומט יעצט פאר א פאליטישער קריזיס, די אויבענשיינליכע אורזאכע איז די קאנסקריפשאן פראגע, די ריכטיגע אורזאכע אבער איז גאר א נאציאנאל ־ פסיכאלאגישע, די מאריטימע פראווינצען, קוויבעק, אנטאריא, די וועסטערן פראווינצען און בריטיש קאלומביא — דיעזע אלע טהיילען פון לאנד ווען מען זאל זיי לאזען אליין וואלטען זיי פערפאלקאמען זייערע אייגענארטיגע טענדענצען, און עס וואלט זיך געבילדעט אן אינטערעסאנטער קענעדער נאציאנאליזמוס, אבער יעצט ווערט געמאכט א סיסטעמאטישער פערזוך צו פערשפרייטען און פערשטארקען דעם ספעציעלען זארט אנטאריא אימפעריאליזם איבער גאנץ קענעדע, און די אלע טהיילען פון קענעדע רעאגירען יעדע בעזונדער אויף איהר אופן צו דעם אולטרא־אימפעריאליסטישען נאציאנאליזם, די קאנסקריפשאן פראגע איז נור א מאמענט וועלכער האט געהאלפען צו ברענגען דעם קלימאקס פיעלייכט פאר דער צייט.

די לאגע אין טערקיי

די טערקען וועלען אליין ניט נעהמען די איניציאטיווע צו מאכען א בעזונ־דערן שלום, אבער מען וואלט זיי געקענט אבטשעפען פון דייטש־לאנד, — אזוי גלויבט א נייטראלער דיפלאמאט וואס איז נור וואס אנגעקומען פון קאנסטאנטינאפאל. — די דייטשען זיינען דאבט זעהר אונבעליעבט. — הונגער און אונבעשרייבליכע נויט אין די גרויסע טערקישע שטעדט.

קיין לאנד פון די פערבונדעטע צענטראל־מעכטע, וועלכע פיהרען קריעג מיט די ,,עלאיס", איז ניט אזוי אבגעשלאסען פערמאכט פאר דער אויסערער וועלט, ווי טערקיי, זעלטען ווען דער דיקער שלייער הויבט זיך אויף פאר א קליינע ווייל און מיר כאפען א פערביי־לויפענדען בליק אויף דער לאגע, אין וועלכער עס געפינט זיך איצט דאס לאנד פון די טערקען, מען מוז פשוט ווארטען, אימיצער זאל אריבער קומען פון דארטען, און דיזער אימיצער זאל ניט זיין אבי ווער, נאר א מאן פון ערפאהרונג, וואס קען דאס לאנד און האט געהאט א געלעגענהייט זיך צו בעקענען מעהר אדער וויינגער מיט דעם אינערליכען צושטאנד.

אזא זעלטענע געלעגענהייט האט זיך געמאכט די טעג, ווען קיין לאנדאן איז אנגעקומען א נייטראלער דיפלאמאט, וועלכער האט פערלאזען קאנסטאנטינאפאל דעם 2טען יוני, נאכדעם ווי ער האט דארט פערבראכט צוויי יאהר צייט אין דיענסט פון זיין רעגירונג. זיין דיפלאמאטישע ארבייט האט איהם געבראכט אין בעריהרונג מיט די קעפ פון דער טערקישער רעגירונג און מיט די מיליטערישע הויפט פיהרער, די טערקישע און די דייטשע.

,,זאגאר דער נייטראלער אויסלענדישער איינוואוינער אין טערקיי", ערקלעהרט דיזער דיפלאמאט, ווערט כסדר געשטערט אין זיינע אנשטרענגונגען צו קריגען גענויע ידיעות מכח דעם וואס אין לאנד קומט פאר, קיין דיפלאמאט איז ניט ערלויבט צו פערלאזען קאנסטאנטינאפאל, אויסער פערשטעהט זיך, ווען ער וויל צוריקפאהרען אהיים: און פערבינדונגען צווישען אמבאסאדארען אין דער הויפט שטאדט און קאנזולען און וויצע־קאנזולען אין סמירנא, ביירוט, דמשק און ירושלים זיינען בעגרענעצט און זעהר אונרעגעלמעסיג.

בלויז איין ,,פרעמדער" דורכגעלאזט פון סמירנא קיין קאנסטאנטינאפאל אין א יאהר צייט

,,בלויז איין ניט־טערק איז געלונגען ארויסצופאהרען פון סמירנא קיין קאנסטאנטינאפאל כמעט אין א יאהר צייט. ער איז אנגעקומען ענדע מאי און האט אונז דערצעהלט, אז א דאנק די פריינדליכקייט פון דעם דארטיגען טערקישען גובערנאטאר, פיהלען זיך די אייראפעער און די אמעריקאנער דארט גאנץ בעקוועם. די ענגלישע קאלאניע אין סמירנא צעהלט אונגעפעהר פערציג מיטגליעדער, וועלכע זיינען כלומר'שט אינטערנירט. אבער דער פאקט איז, אז דעם גאנצען טאג האבען זיי פאלשטענדיגע פרייהייט צו געהן איבעראל און צו טהאן וואס זיי ווילען, נאר 10 א זייגער יעדען אבענד מוזען זיי זיין ביי זיך אין דער היים און טארען זיך ניט געפינען אין גאס ביז אויף מארגען אין דער פריה.

,,די שטימונג פאר פריעדען ווערט אלץ שטארקער און שטארקער צווישען אלע קלאסען פון דער בעפעלקערונג. אבער עס וואלט געווען א שגעון זיך פארצושטעלען, אז די טערקיי וועט ווען עס איז נעהמען די איניציאטיווע צו מאכען א בעזונדערן שלום, פון דער אנדער זייט דענק איך אבער, אז סימפאטישע בעהאנדלונג מצד די עלאיס וואלט געקענט אבטשעפען טערקיי פון איהרע דייטש־עסטרייכישע בעלי־בתים.

די אונצופריעדענהייט פון דער בעפעלקערונג אין קאנסטאנטינאפאל איז ארויסגערופען געווארען דורך דעם מאנגעל אין שפייז און ניט דורך דעם פערלוסט פון גענויע 500 טויזענד קוואדראט מייל פון טערקישע טעריטאריע און 5 מיליאן טערקישע אונטערטהאנען אין אזיען. איך גלויב ניט, אז דער דורכשניטליכער ארעמער טערק עסט זיך שטארק אב דאס הארץ צוליעב די טערקישע טעריטאריעלע פערלוסטען, אבער די רעגירונג, וועלכע קען משמעות דאס טערקישע פאלק בעסער אוידער איך, וויל ניט נעהמען קיין ריזיקע, און עס ווערען געמאכט אלערליי פערזוכען צו בעהאלטען, אדער וועניגסטענס קליין צו מאכען, די ענגלישע ערפאלגען אין מעסאפאטאמיען און פאלעסטינא. די נייעס, אז באגדאד איז געפאלען איז נאך ביז איצט אפיציעל ניט געמעלדעט געווארען אין טערקיי, און קיין צייטונג האט וועגען דעם קיין ווארט ניט דערמאנט.

דייטשען זיינען זעהר אונבעליעבט אין טערקיי.

,,די דייטשען זיינען איצט מעהר אונבעליעבט ווי ווען עס איז: אבער מערקווירדיג, זיי האבען קיינמאל ניט געהאלטען דאס לאנד אזוי פעסט אין די הענט ווי איצט. די איינציגע טאקטישע זאך וואס די דייטשען טהוען איז, צו בעהאלטען די אויסערליכע מאניפעסטאציע פון זייער אויטאריטעט. דער קלאנג, אז עס געפינען זיך א דייטשער גארניזאן פון 60 טויזענד מאן אין קאנסטאנטינאפאל, איז פאלש. העכסטענס געפינען זיך דארט ניט קיין פולע 6 טויזענד, און דיזע ווערען געהאלטען אין א געביידע אויסער דער שטאדט. די מאנשאפטען פון די קריגסשיפען ,,געבען" און ,,ברעסלאו" קומען קיינמאל ניט קיין קאנסטאנטינאפאל און עס זיינען נישט קיינע דייטשע פאלציהטען אין דער שטאדט. ענווער פאשא איז נאך אלץ די הערשענדע פיגור אין טערקיי.

,,דיזער מאן איז א רעוואלע, ער הער־

(פארזעצונג אויף פייזש 6)

באארד רום סירוויס

די פרייזן באארד אין אונזער באארד רום ווייזט איצט גלייך

די פרייזען פונ'ם ניו יארק סטאק עקסטשיינדזש
די ניו יארקער קורב עקסטשיינדזש
די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינדזש

מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באקוועמליכקייטען. פריוואט ווייערס פערבינדען אלע אפיסעס אין טאראנטא — ניו יארק —, פילאדעלפיא, האמילטאן און לאנדאן

KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - - TORONTO

פערקיופיין גאלד קעמפ

די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקיופיין העראלד.

פוימה פערקיופיין, אנטעריא.
פרייז פאר קענעדע $1.50, פאראייניגטע שטאטען $2.50 א יאהר.